

Корисна модель відноситься до харчової промисловості, зокрема, до виготовлення напоїв, що володіють загальнозміцнюючою та оздоровчою дією.

Відомо, що у лікарських рослинах містяться в готовому стані біологічно активні речовини. Останнім часом значно виріс інтерес до лікарських рослин, оскільки наявність у лікарських рослинах фітогормонів, які вступають у біохімічні реакції, не раз у зовсім малих кількостях, надає рослинним лікам властивостей змінювати різні життєві процеси (при потребі заміної терапії). Характеризуючись великою фізіологічною активністю, вони відіграють роль стимуляторів функцій хворих органів, нормалізуючи їх.

В зв'язку з цим, на основі лікарських рослин розроблений різноманітний асортимент зборів для готування напоїв загальнозміцнюючої та оздоровчої дії.

Відомий збір, що містить на 100г суміші подрібнених рослин 15г малини звичайної (ягоди), 15г липи серцелистої (квітки), 15г череди трироздільної (трава), 15г материнки звичайної (трава), 10г первоцвіту весняного (трава і корені), 20г лопуха справжнього (корені), 10г бузини чорної (квітки). Приймають по 1/3-1/2 склянки настою 3-4 рази на день після їжі у гарячому вигляді [1].

Найбільш близьким по технічній суті та результату, який досягається є збір, який включає, мас. %: квітки бузини чорної (10), квітки нагідок (10), листя мати-й-мачухи (30), листя подорожника великого (10), листя м'яти перцевої (20), траву деревію (10), траву звіробоя (10). 1 столову ложку подрібненої суміші лікарських трав заливають склянкою окропу і настоюють 30 хвилин. П'ють по 100мл 3 рази на день за 30 хвилин до їжі [2].

Недоліком зазначених засобів є невисокий зміст біологічно активних речовин, а також складність готування суміші, засіб їх заварки та застосування, що не завжди можливо, наприклад, протягом дня.

Зазначені збори із рослинної сировини недостатньо ефективні, тому що в них відсутні природні рослинні компоненти, що у сполученні з іншими рослинними компонентами більш активно сприяють процесові загального зміцнення та оздоровлення організму людини при станах, які перебігають на фоні запалення горла.

В основу корисної моделі поставлено завдання удосконалення фіточаю №30 "При запаленні горла" як загальнозміцнюючого та оздоровлюючого засобу для організму людини, який сприяє нормалізації та адаптації організму до екзогенних та ендогенних чинників, що зменшує вірогідність розвитку запального процесу в носоглотці, у якому за рахунок добору компонентів рослинного походження і їхнього кількісного співвідношення забезпечується більш висока ефективність збору з погляду загальнозміцнюючого та оздоровлюючого впливу на організм людини.

Поставлене завдання вирішується за рахунок того, що фіточай №30 "При запаленні горла", який включає квіти бузини чорної, згідно корисної моделі, додатково містить корені алтею лікарського, корені оману високого, листя шавлії лікарської, евкаліпт прутовидний, траву чебреця плазкого при наступному співвідношенні компонентів, мас. %:

квіти бузини чорної	15,5-16,0
корені алтея лікарського	20,5-21,0
корені оману високого	21,0-21,5
листя шавлії лікарської	16,0-16,5
евкаліпт прутовидний	15,5-16,0
трава чебреця плазкого	10,0-10,5.

Зазначені ознаки складають сутність корисної моделі.

До складу фіточаю №30 "При запаленні горла" входить комплекс біологічно-активних сполук, а саме: поліфенольні сполуки, дубильні речовини, органічні кислоти, вуглеводи, флавоноїди, самбунігрин і рутин, інулін, смоли, камеді, сапоніни, жирні та ефірні олії та інші речовини, які обумовлюють антисептичну, дезинфікуючу, протизапальну, антиоксидантну, відхаркувальну, антиспастичну, потогінну, пом'якшувальну, обволікаючу, сечогінну та жовчогінну дію.

Корисна модель пояснюється описом лікарських рослин, які використовуються та рецептурою фіточаю.

Квіти бузини чорної містять ефірні олії, глікозиди, самбунігрин, рутин, флавоноїди, дубильні речовини і слиз. Має сечогінні, протизапальні, потогінні властивості. Мобілізує захисні сили організму, тому вони є складовою частиною багатьох чаїв, призначених проти простудних захворювань.

Листя шавлії звичайної містять ефірні олії (мірцен, лимонне, цинеол, ліналооліналіацетат та інші), дітерпеноїди, флавоноїди, дубильні речовини, каротиноїди, які обумовлюють антисептичну дію.

Трава чебреця плазкого містить такі речовини: ефірна олія з тимолом (до 50%), карвакролом, борнеолом, цимолом, піненом; дубильні речовини, флавоноїди, тритерпенові кислоти, мінеральні солі. Рослина має антиспастичні і дезинфікуючі властивості, покращує функціональний стан бронхолегеневої системи та шлунково-кишкового тракту.

Корені оману високого містять інулін, смоли, камедь сапоніни, британін, ефірну олію, дубильні речовини, полісахариди, гіркоти, вітаміни С і Е, органічні кислоти. Нормалізує загальний обмін речовин, полегшує відхаркування, підвищує діурез, потовиділення. Має протизапальну, антимікробну, спазмолітичну, агніопротекторну дію.

Корені алтею лікарського містять слиз, крохмаль, цукор, аспарагін, бетаїн, жирну олію, пектини. Проявляє відхаркувальну, пом'якшувальну, захисну, обволікаючу дію.

Евкаліпт прутовидний містить флавоноїди, дубильні речовини, елаговну кислоту, смоли, віск, ефірну олію. Має антисептичну, загальнозміцнювальну, болевтамувальну дію, протизапальні властивості, сприяють швидкому загоєнню ран.

Фіточай №30 "При запаленні горла" готують із лікарських рослин, зібраних та перероблених по прийнятих технологіях. Фіточай готують у вигляді суміші, мас. %: квітів бузини чорної (15,5-16,0), кореня алтея лікарського (20,5-21,0), кореня оману високого (21,0-21,5), листя шавлії лікарської (16,0-16,5), прутовидного евкаліпта (15,5-16,0), трави чебреця плазкого (10,0-10,5).

Для зручності застосування попередньо подрібнений лікарський збір розфасовується в пакетики для разової заварки вагою 1,5 г, що виготовлені із пористого паперу, який не розмокає, дозволений Міністерством охорони здоров'я України для контакту з даним видом продукту. З зазначеної рослинної сировини готують напій шляхом

заливання 1 пакетика для разової заварки вагою 1,5г 1 склянкою окропу (100-150мл), настоюють протягом 10-15 хвилин. Отриманий напій приймають усередину по одній чашці 2-3 рази на день протягом 1,5-2 місяців.

Приклади конкретного виконання.

Приклад 1

Фіточай №30 "При запаленні горла" готують у вигляді суміші, мас. %:

квіти бузини чорної	15,5
корені алтея лікарського	20,5
корені оману високого	21,5
листя шавлії лікарської	16,5
евкаліпт прутовидний	15,5
трава чебреця пазкого	10,5.

Зазначений лікарський збір у кількості 1 пакетика для разової заварки вагою 1,5 г заливають 1 склянкою окропу (100-150мл), настоюють протягом 10-15 хвилин. Отриманий напій приймають усередину по одній чашці 2-3 рази на день протягом 1,5-2 місяців. Застосування цього фіточаю №30 по зазначеній процедурі забезпечує більш ефективний результат щодо загальнозміцнюючого та оздоровлюючого впливу на організм людини для нормалізації та адаптації організму до екзогенних і ендогенних чинників, що зменшує вірогідність розвитку запального процесу в носоглотці.

Приклад 2

Фіточай №30 "При запаленні горла" готують та приймають аналогічно прикладу 1, тільки суміш беруть при наступному співвідношенні компонентів, мас. %:

квіти бузини чорної	15,8
корені алтея лікарського	20,8
корені оману високого	21,2
листя шавлії лікарської	16,2
евкаліпт прутовидний	15,8
трава чебреця пазкого	10,2.

Приклад 3

Фіточай №30 "При запаленні горла" готують та приймають аналогічно прикладу 1, тільки суміш беруть при наступному співвідношенні компонентів, мас. %:

квіти бузини чорної	16,0
корені алтея лікарського	21,0
корені оману високого	21,0
листя шавлії лікарської	16,0
евкаліпт прутовидний	16,0
трава чебреця пазкого	10,0.

Застосування фіточаю №30 "При запаленні горла" по зазначеній процедурі забезпечує такий же результат, як і по прикладах 1 і 2 щодо загальнозміцнюючого та оздоровлюючого впливу на організм людини при станах, які перебігають на фоні запалення горла у порівнянні з прототипом.

Наведені приклади підтверджують, що цей фіточай №30, який по своєму складу є нешкідливим, практично не токсичний, не має побічної дії в межах зазначених компонентів і їхніх співвідношень, забезпечує більш високий результат при його застосуванні в якості загальнозміцнюючого та оздоровлюючого засобу, який сприяє нормалізації та адаптації організму до екзогенних та ендогенних чинників, що зменшує вірогідність розвитку запального процесу в носоглотці.

Джерела інформації, які використані при складанні заявки:

1. Соколов С.Я., Замотаев И.П. Справочник по лекарственным растениям. - М.: Медицина, 1985, с.437, сбор №56.
2. Патент України №12376 від 02.12.1996. Бюл. №1, 1997р. (прототип).